

РОЗРОБКА АЛГОРИТМУ ФОРМУВАННЯ РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ ПРОМИСЛОВОСТІ

ПОНОМАРЕНКО О. Е.

аспірантка

Харків

У сучасних умовах функціонування підприємств України загалом і промислового комплексу зокрема питання безпеки набувають актуальності. Це зумовлено тим фактом, що сталий розвиток суб'єктів господарювання є можливим лише за умови їх здатності витримувати вплив дестабілізуючих факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, тобто за умови їх безпеки. Особливо актуальними є розробки у сфері забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання, оскільки у теперішні часи наявними є наслідки світової фінансової кризи, коли промисловий сектор знаходиться у скрутному становищі і є слабо захищеним від впливу зовнішніх і внутрішніх загроз. Таким чином, логічним є зауваження, що гарантування захисту національних інтересів України в усіх сферах життєдіяльності є можливим лише за умов забезпечення та підтримки належного рівня безпеки вітчизняних підприємств і держави в цілому [3, с. 8].

Проблемам економічної та фінансової безпеки присвятили свої роботи такі автори, як Бланк І. О., Барановський О. І., Мартюшева А. С., Єрмошенко М. М., Горячева К. С., Ашуев А. М., Кириленко В. І., Кириченко О. А., Кудря І. В., Геєць В. М. [1 – 8] та ін. Визначені автори приділяли увагу питанням аналізу рівня фінансової безпеки підприємств, управління системою її забезпечення, однак проблема формування стратегії фінансової безпеки промислових підприємств потребує удосконалення.

Метою даного дослідження є розробка алгоритму формування рекомендацій щодо забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання промисловості. Об'єкт дослідження – економічна діяльність та фінансова безпека промислових підприємств України. Предметом виступають методичні засади формування стратегії фінансової безпеки підприємств.

Для досягнення поставленої мети у дослідженні пропонується наступний алгоритм (рис. 1).

Треба окремо зазначити, що наведений алгоритм є досить універсальним, але, оскільки планується здійснення всіх етапів виконувати на основі даних функціонування суб'єктів господарювання промисловості Харківського регіону, то алгоритм буде ураховувати специфіку саме зазначених підприємств. З наведеної схеми випливає той факт, що алгоритм формування рекомендацій щодо фінансової безпеки складається з трьох за-

гальних блоків. У дослідженні пропонується детальний аналіз кожного з даних блоків.

Блок 1. Формування переліку індикаторів фінансової безпеки суб'єкта господарювання промисловості за домінуючими напрямками (сферами)

Перелік завдань, задач та інструментарію, за допомогою якого пропонується їх вирішення для першого блоку алгоритму, наведено на рис. 2.

Необхідно зазначити, що основою для реалізації даного блоку алгоритму є літературні джерела, присвячені проблемі оцінки рівня фінансової безпеки підприємства. Доцільність зазначеного розбиття загального переліку індикаторів фінансової безпеки полягає в необхідності подальшого формування рекомендацій щодо стратегічних дій для забезпечення зазначеної безпеки. Саме тому важливим є виділення окремих груп показників, розрахунок яких дозволить приймати адекватні стратегічні рішення в окремих сферах функціонування підприємства.

Блок 2. Формування інтегральних показників фінансової безпеки суб'єктів господарювання промисловості за домінуючими напрямками

Перелік завдань, задач та інструментарію, за допомогою якого пропонується їх вирішення для другого блоку алгоритму, наведено на рис. 3.

Що стосується методів економічного аналізу, то їх використання в дослідженні пов'язане з розрахунком фінансових показників функціонування підприємства, що входять до переліку кількісних індикаторів внутрішньої фінансової безпеки суб'єктів господарювання промисловості. Методи експертних оцінок пропонується застосовувати при оцінці якісних показників внутрішньої та зовнішньої фінансової безпеки за домінуючими напрямками формування стратегії. Експертне опитування пропонується поєднувати з методами аналізу ієрархії для розрахунку вагомості кожного з якісних показників при оцінці загального рівня фінансової безпеки підприємства за домінуючими напрямками.

Блок 3. Формування комплексу рекомендацій щодо стратегії фінансової безпеки суб'єктів господарювання промисловості

Перелік завдань, задач та інструментарію, за допомогою якого пропонується їх вирішення для третього блоку алгоритму, що полягає у формуванні комплексу рекомендацій щодо стратегії фінансової безпеки суб'єктів господарювання промисловості, наведено на рис. 4.

Перше завдання наведеного блоку, тобто розрахунок інтегральних показників оцінки рівня фінансової безпеки для всіх обраних підприємств за сферами, пропонується здійснювати на основі результатів попередніх

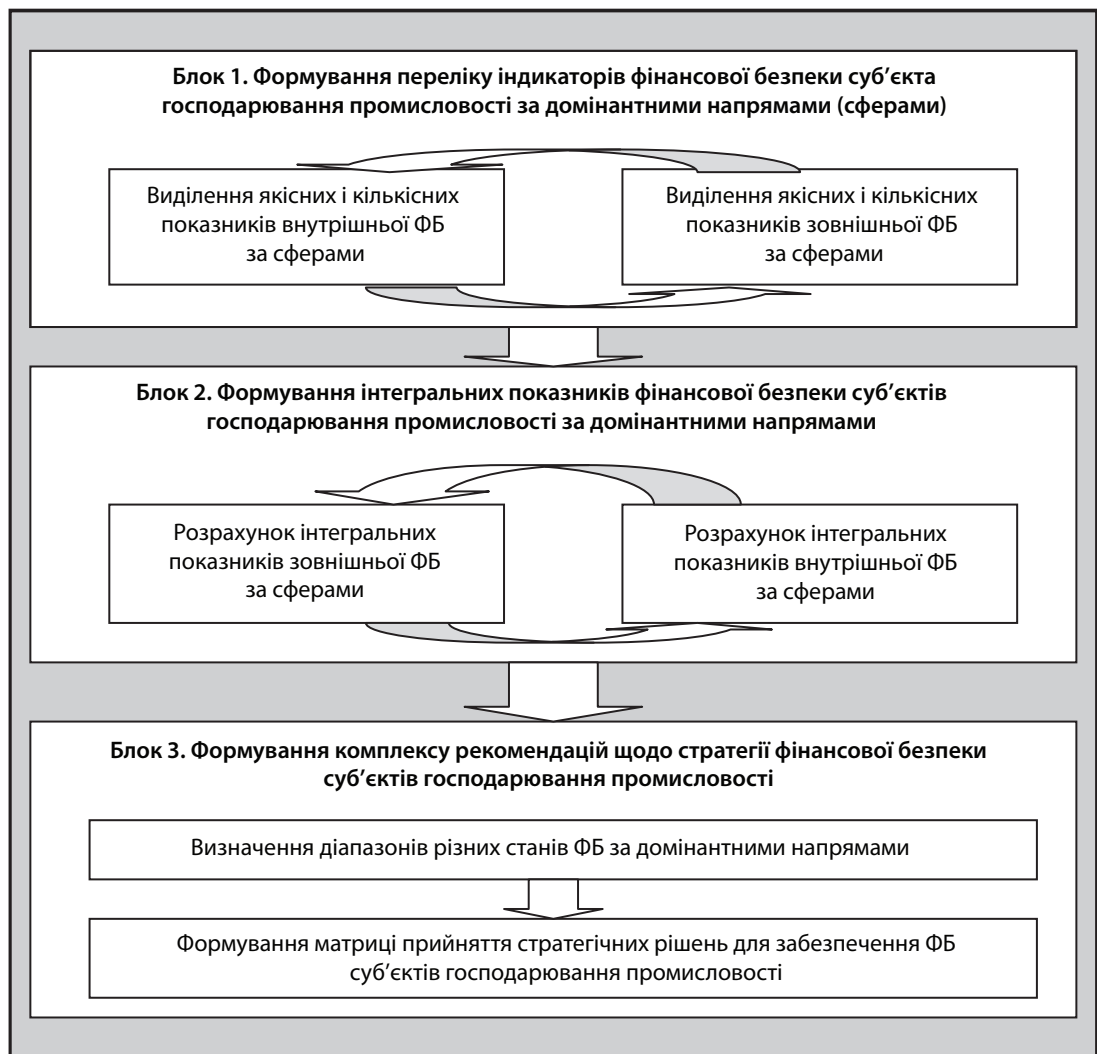

Рис. 1. Алгоритм формування рекомендацій щодо забезпечення фінансової безпеки (ФБ) суб'єктів господарювання промисловості

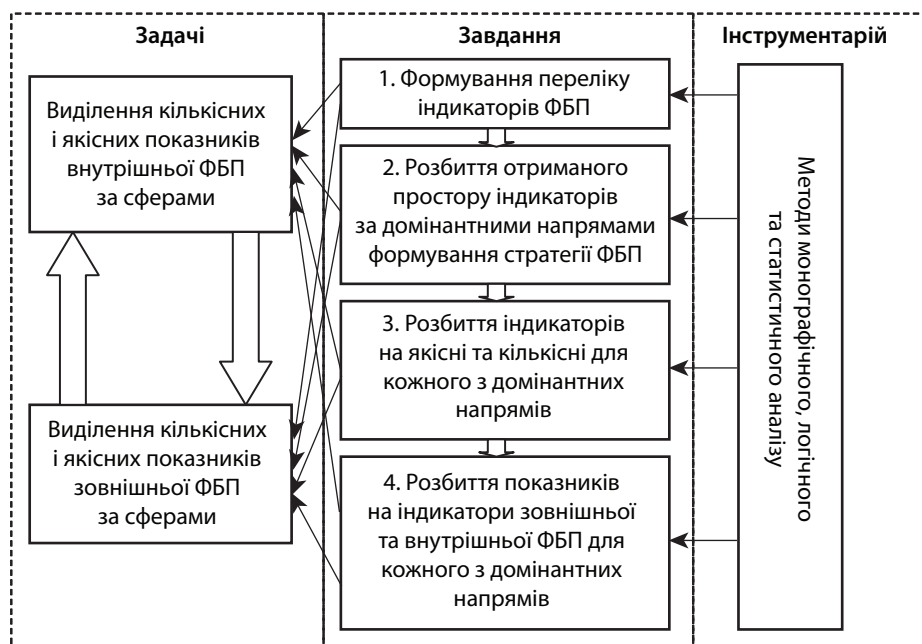

Рис. 2. Структурна схема першого блоку алгоритму формування рекомендацій щодо забезпечення ФБ суб'єктів господарювання

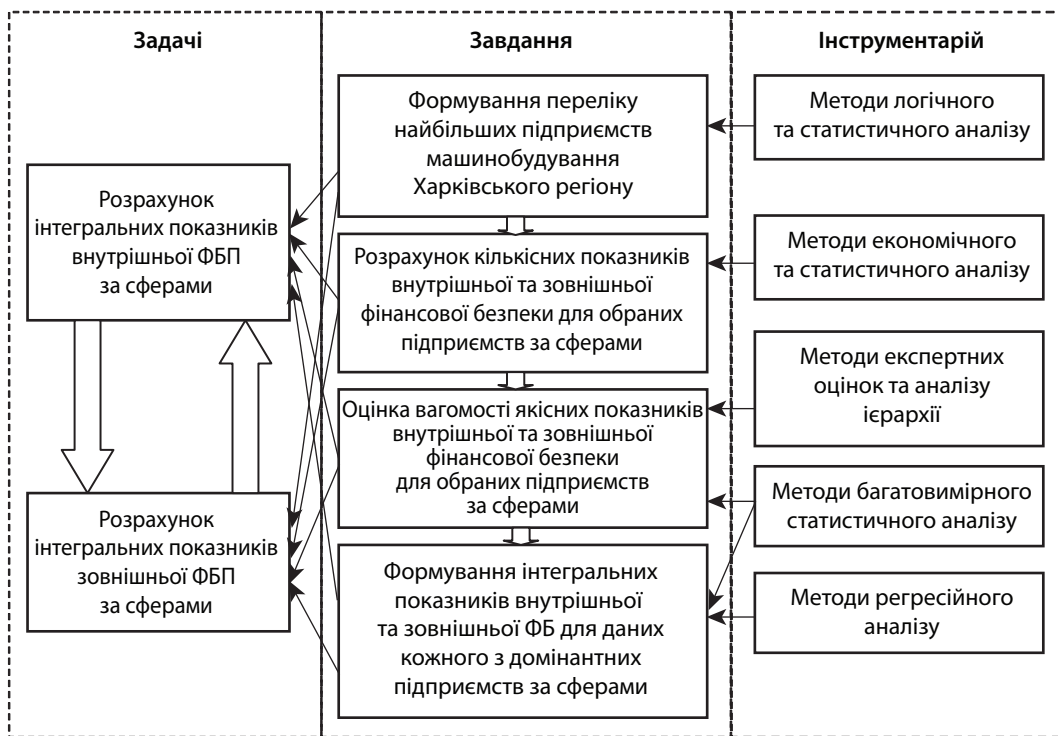

Рис. 3. Структурна схема другого блоку алгоритму формування рекомендацій щодо забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання промисловості

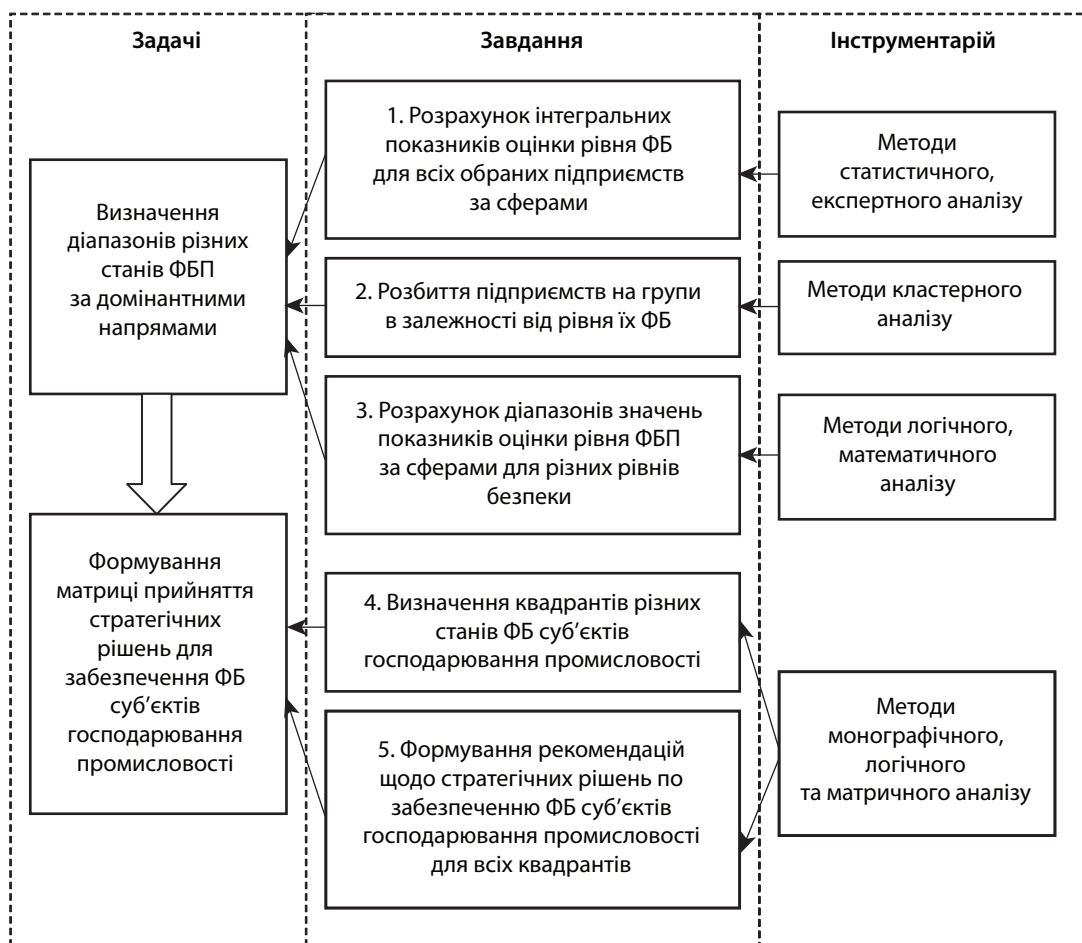

Рис. 4. Структурна схема третього блоку алгоритму формування рекомендацій щодо забезпечення фінансової безпеки суб'єктів господарювання промисловості

кроків та за допомогою експертного аналізу. При цьому використання експертного аналізу полягатиме в оцінці якісних індикаторів фінансової безпеки за сферами для кожного підприємства. Для цього опитуванню підлягатимуть ті ж самі спеціалісти, що і при реалізації алгоритму оцінки вагомості якісних показників внутрішньої та зовнішньої фінансової безпеки суб'єктів господарювання промисловості. Розбиття підприємств на групи залежно від рівня їх фінансової безпеки пропонується здійснювати шляхом використання методів кластерного аналізу. Розрахунок діапазонів значень показників оцінки рівня фінансової безпеки за сферами для різних рівнів безпеки пропонується здійснювати на основі результатів попереднього завдання шляхом визначення діапазонів показників оцінки зазначеної безпеки для різних сформованих груп. Визначення квадрантів різних станів фінансової безпеки суб'єктів господарювання промисловості та формування рекомендацій щодо стратегічних рішень по забезпеченню зазначеної безпеки для всіх квадрантів сформованих квадрантів здійснюється, як вже було зазначено на рис. 4., на основі використання методів монографічного та логічного аналізу (при формуванні рекомендацій) та матричного аналізу (при визначенні квадрантів).

ВИСНОВКИ

Таким чином, у даному дослідженні наведено загальну логіку процесу формування рекомендацій щодо стратегічних дій по забезпеченню фінансової безпеки суб'єктів господарювання промисловості, що пропонується використовувати у роботі підрозділів з фінан-

сового планування підприємств як методичний апарат. Подальшими напрямками дослідження пропонується формування стратегії фінансової безпеки для конкретних підприємств з використанням даного алгоритму. ■

ЛІТЕРАТУРА

- 1. Барановський О. І.** Фінансова безпека: Монографія. Інститут економічного прогнозування. – К.: Фенікс, 1999.– 338 с.
- 2. Бланк И. А.** Управление финансовой безопасностью предприятия / И. А. Бланк.– 2-е изд., стер.– К.: Эльга, 2009.– 776 с.
- 3. Ганущак Т. В.** Умови забезпечення фінансової безпеки підприємств // Наука й економіка.– 2009.– № 1(13).– С. 7 – 13.
- 4. Гринюк Н. А.** Інноваційні підходи до вивчення стану фінансової безпеки підприємств України // Проблеми науки.– 2009.– № 1.– С. 8 – 15.
- 5. Єрмошенко М. М., Горячева К. С., Ашуев А. М.** Економічні та організаційні засади забезпечення фінансової безпеки підприємства: Препринт наукової доповіді / За наук. ред. д. е. н, проф. М. М. Єрмошенка.– К.: Національна академія управління, 2005.– 78 с.
- 6. Кириченко В. І.** Інвестиційна складова економічної безпеки: Монографія.– К.: КНЕУ, 2005.– 232 с.
- 7. Кириченко О. А., Кудря І. В.** Вдосконалення управління фінансовою безпекою підприємств в умовах фінансової кризи // Інвестиції: практика та досвід, 2009.– № 10.– С. 22 – 26.
- 8. Мартюшева Л. С.** Фінансова безпека підприємств. Конспект лекцій / Л. С. Мартюшева, Т. Б. Кузенко, О. Ю. Литовченко.– Харків: Вид. ХНЕУ, 2008.– 140 с.